

Жүрек-қан тамыр жүйесі

Оқытушы; ф.ғ.к А. А. Молдашева

Тобы; ЖМ-424

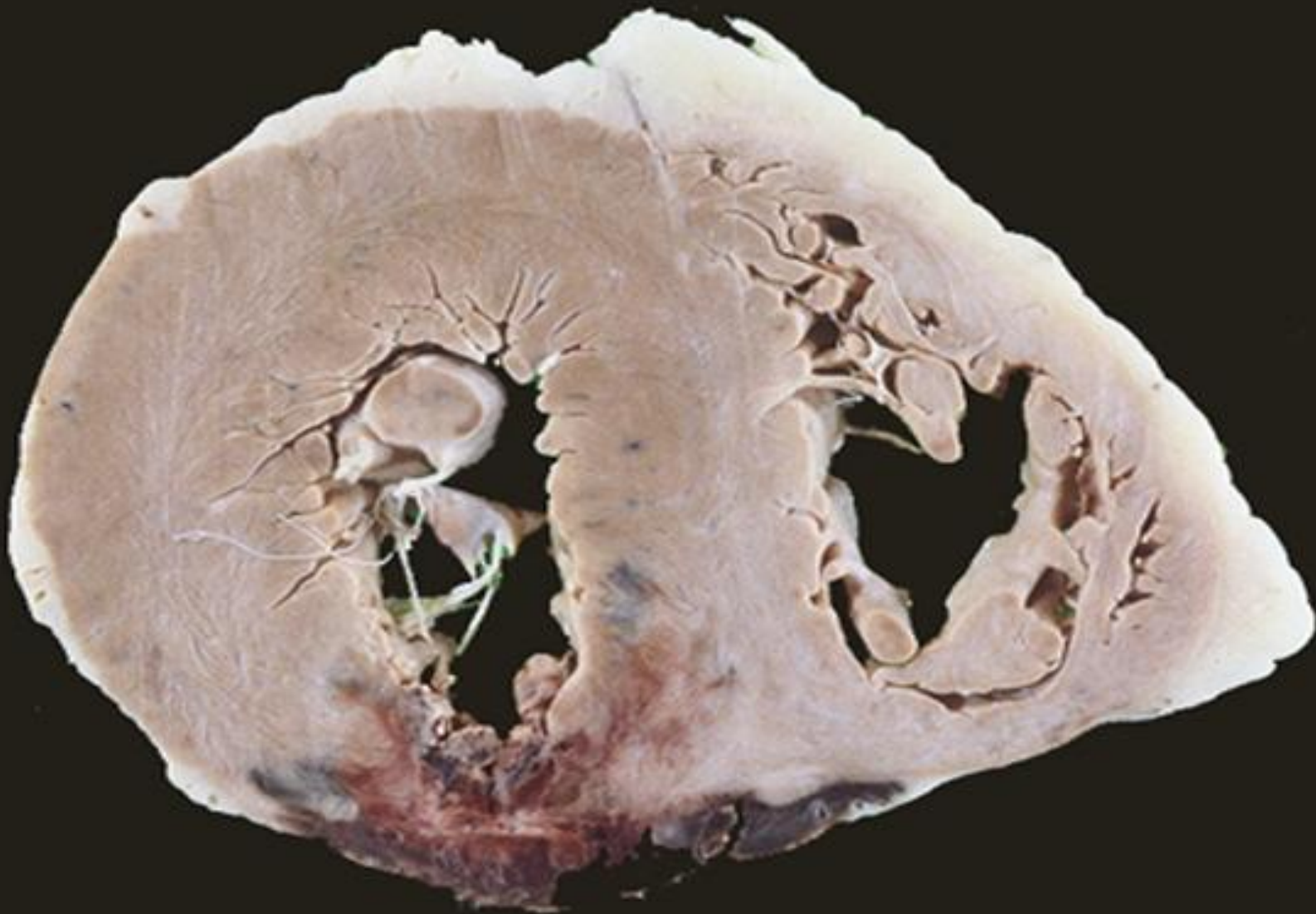
Орындаған; Әділбеков А

**Дәрістің мақсаты: Жүректің
қабырғасының гистологиялық
құрылысымен, тіндік және жасушалық
құрамымен таныстыру**

Дәрістің жоспары:

- ▣ Кіріспе**
- ▣ Жүректің қызметтері**
- ▣ Жүректің қабырғасының құрылысы**
- ▣ Эндокардтың құрылысы**
- ▣ Миокардтың құрылысы**
- ▣ Эпикардтың құрылысы**

**ДҮНИЕЖҮЗІЛІК ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ҰЙЫМЫНЫҢ ЗЕРТТЕУЛЕРІНДЕ
АДАМНЫҢ БАРЛЫҚ АУРУЛАРЫНЫҢ 40% ЖҮРЕК-ҚАН ТАМЫРЛАР
ЖҮЙЕСІНІҢ ҮЛЕСІНЕ ТИЕТІНДІГІ АНЫҚТАЛДЫ.**

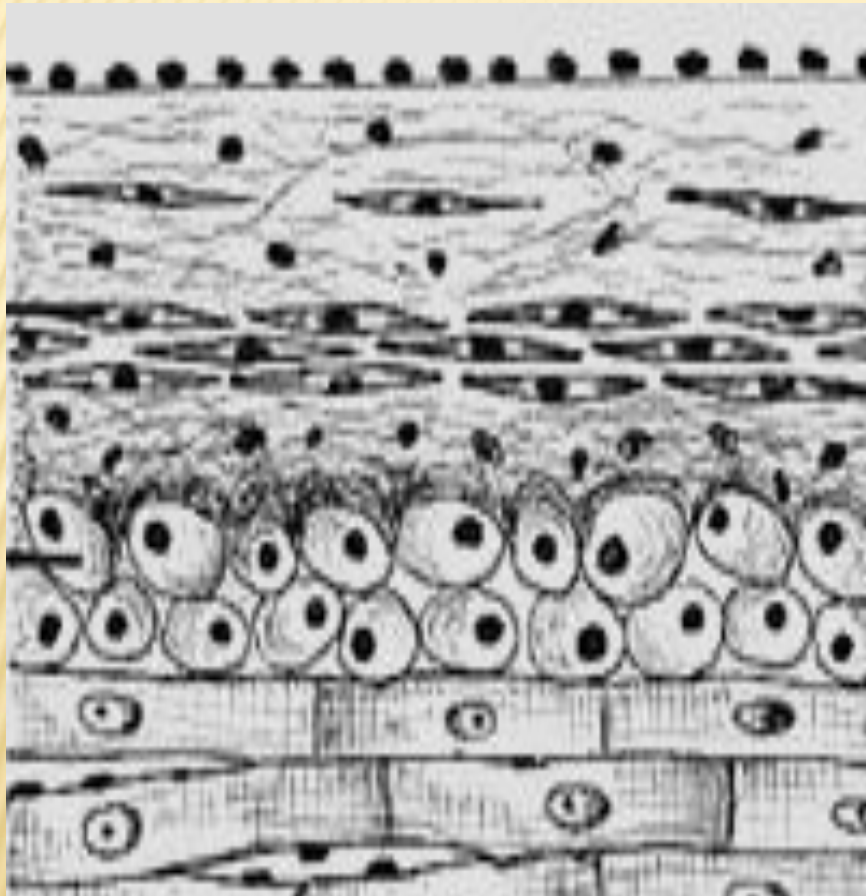

ЖҮРЕК ҚАБЫРҒАСЫНЫҢ ҚАБЫҚШАЛАРЫ

- ▣ Ішкі - эндокард
(endocardium)
- ▣ Ортаңғы -
миокард
(myocardium)
- Сыртқы -
эпикард
(epicardium)

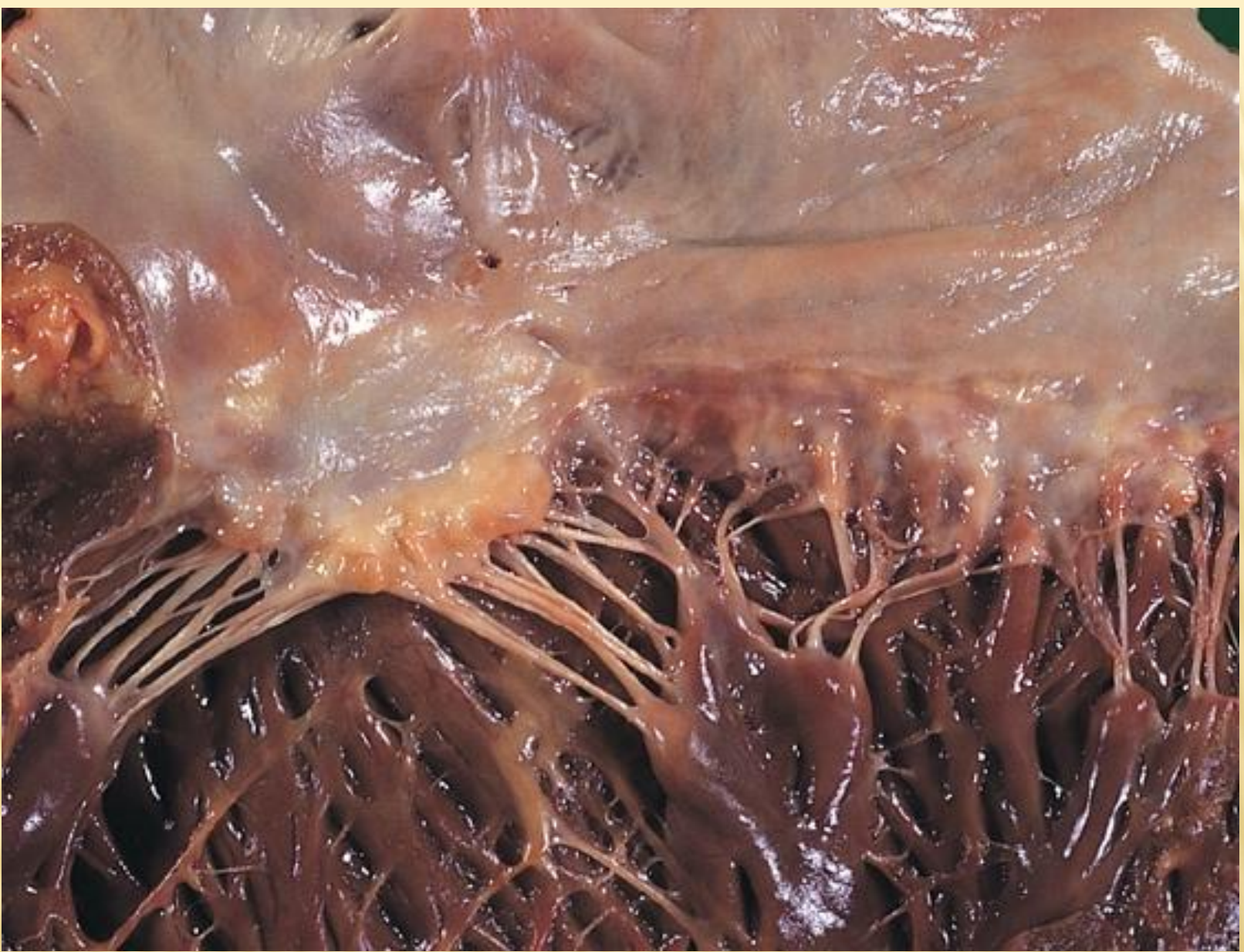
ЭНДОКАРДТЫҢ ҚАБАТТАРЫ

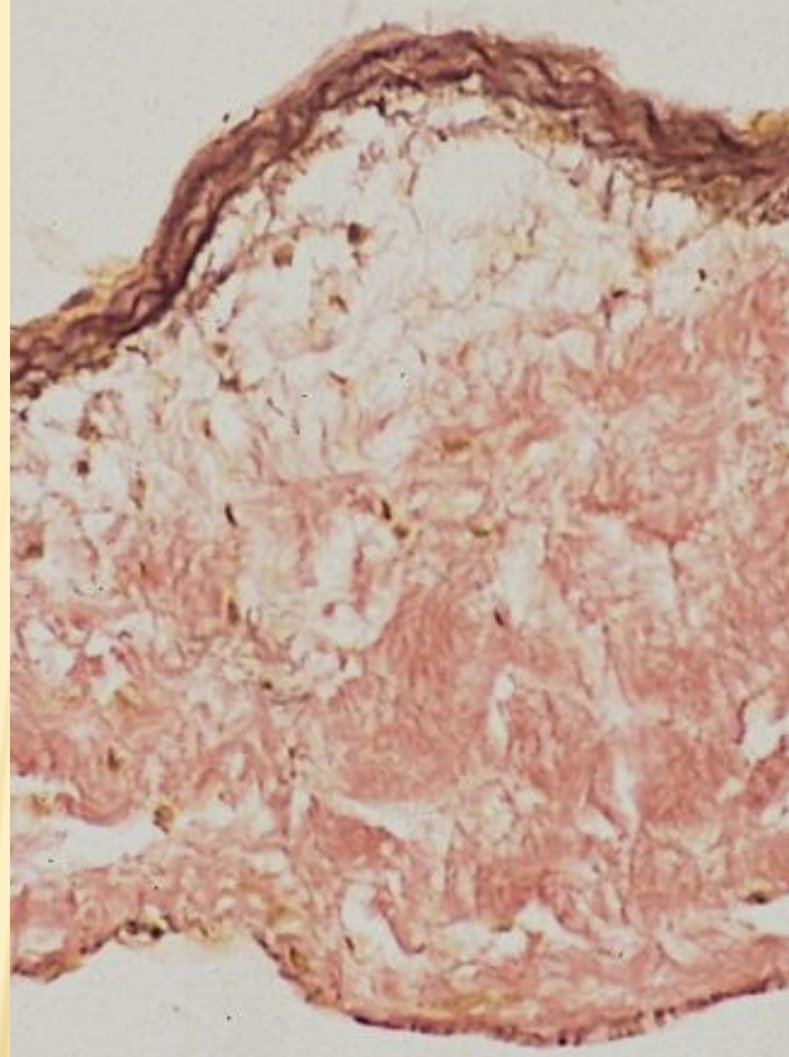
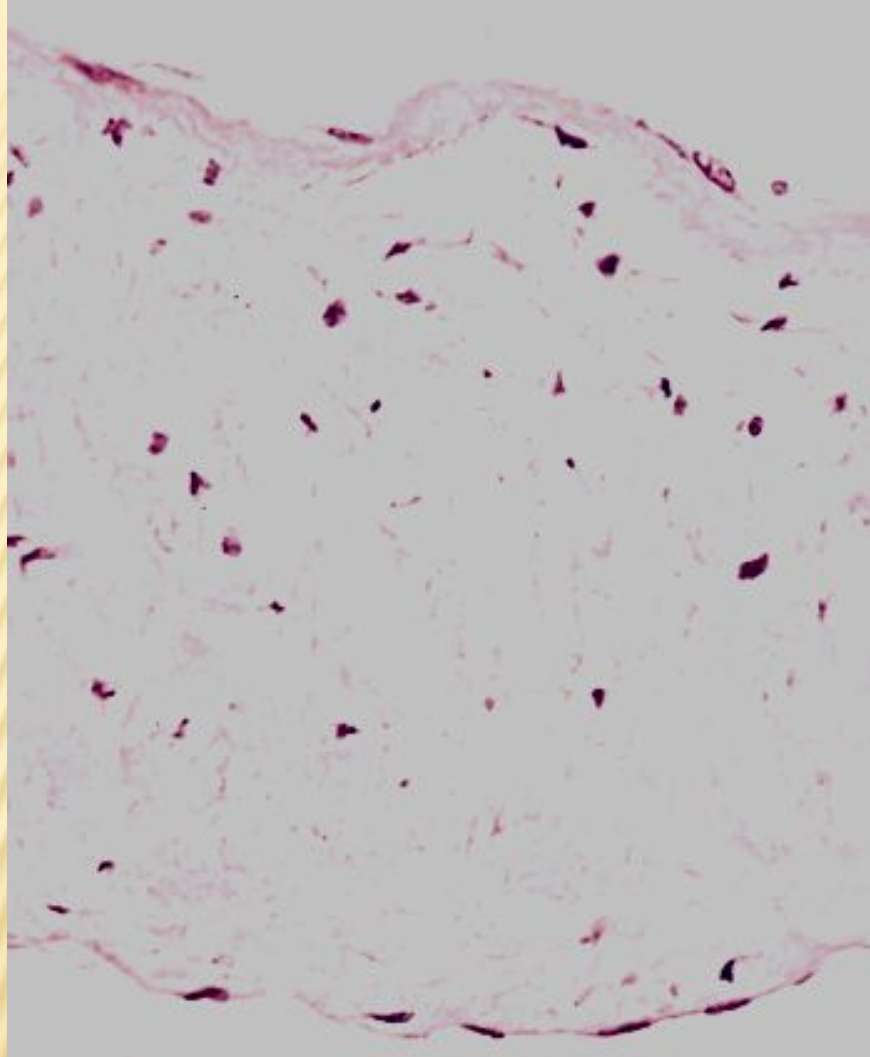
- **ЭНДОТЕЛИЙ**
- **СУБЭНДОТЕЛИЙ**
- **БҰЛШЫҚ ЕТТІ - ЭЛАСТИКАЛЫҚ**
- **СЫРТҚЫ ДӘНЕКЕР ТІНДІК**

Эндокардтың туындылары – жүрек қақпақшалары – сыртынан эндотелиймен қапталған борпылдақ талшықты дәнекер тіннен құралған тығыз табақшалар .

Қарыншаларға қараған бетінде сіңірлер бекитін өсінділер болады, сондықтан ол тегіс емес

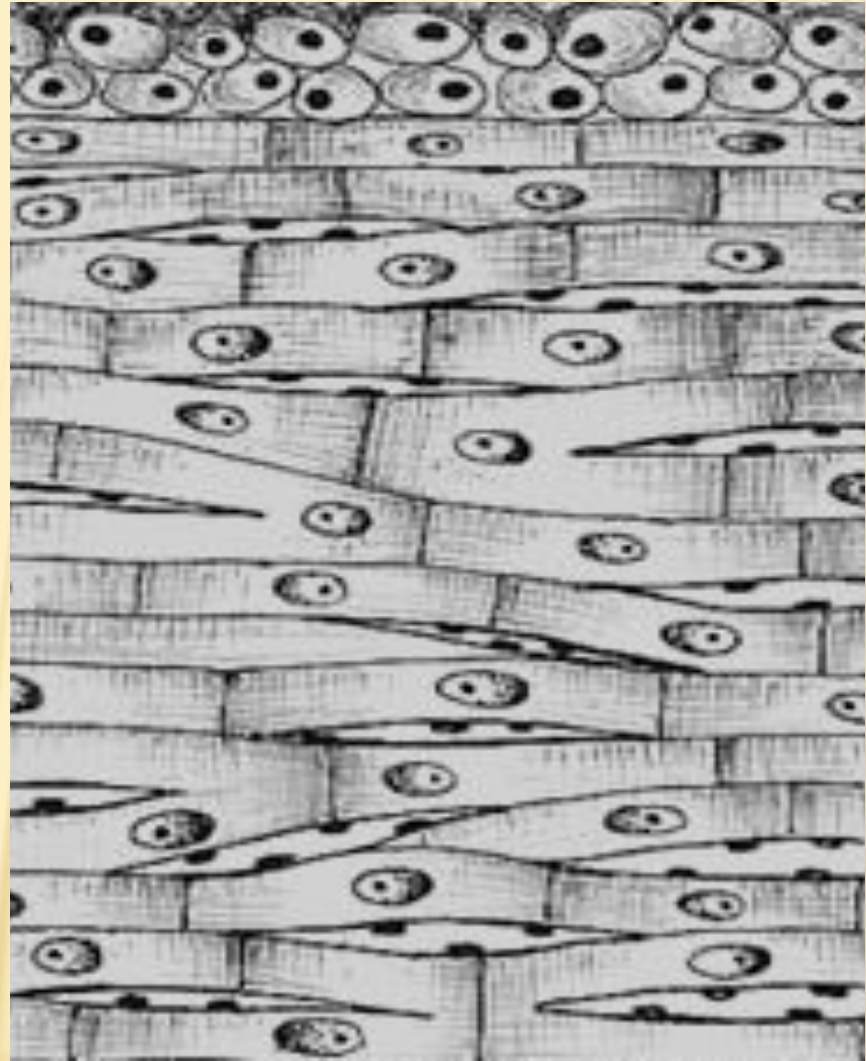

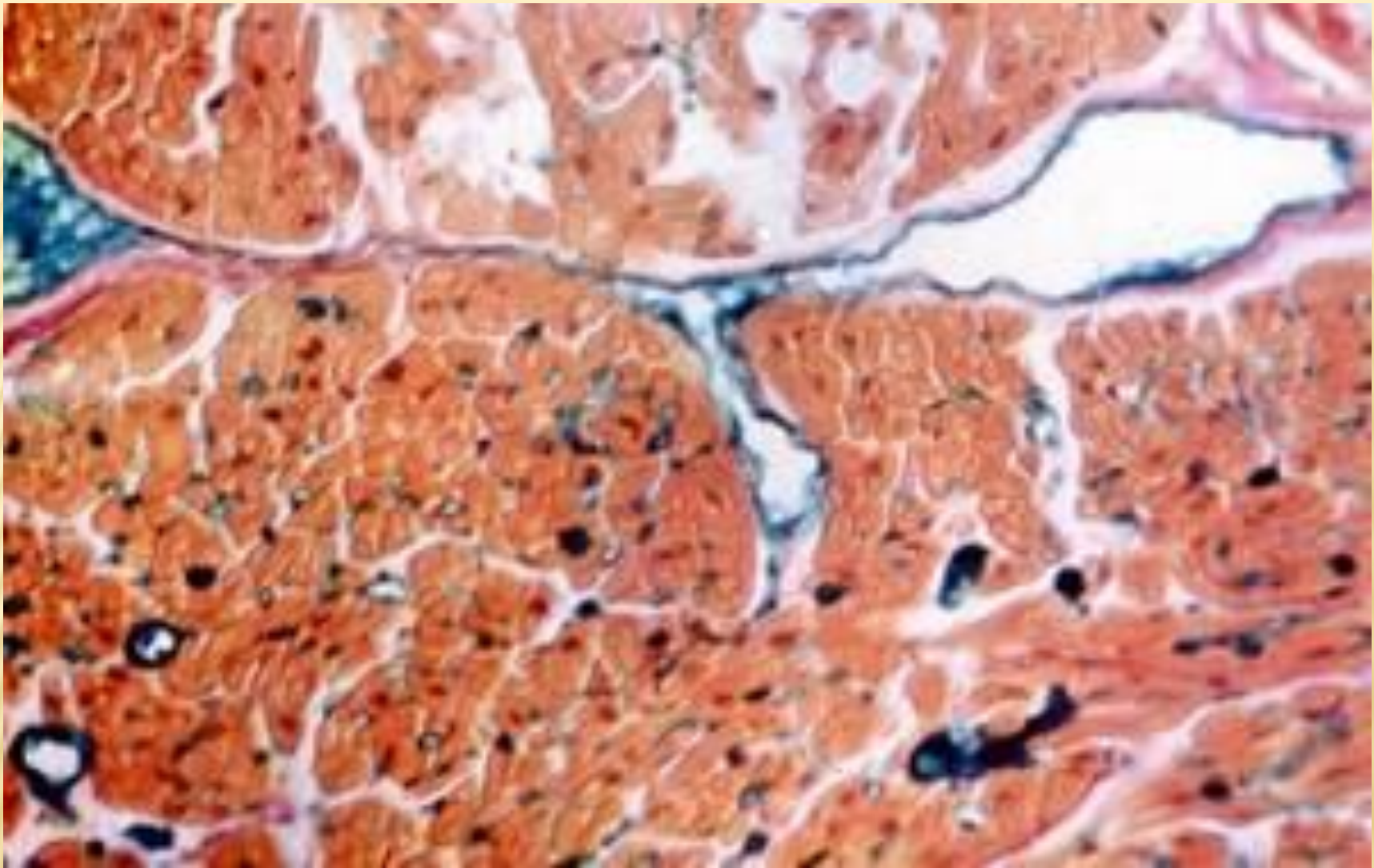
Қақпақшалардың жүрекшелік бөлігінде жазық бұлшық ет жасушаларының шоғырлары болады

Қарыншалық бөлігінде эластикалық талшықтар басым келеді

Миокард

Жүректің бұлшық ет тінінен құралған. Құрамында жүректің жиырылғыш элементі кардиомиоциттер болады. Олардың жиынтығын миокардтың паренхимасы деп қарастыруға болады.

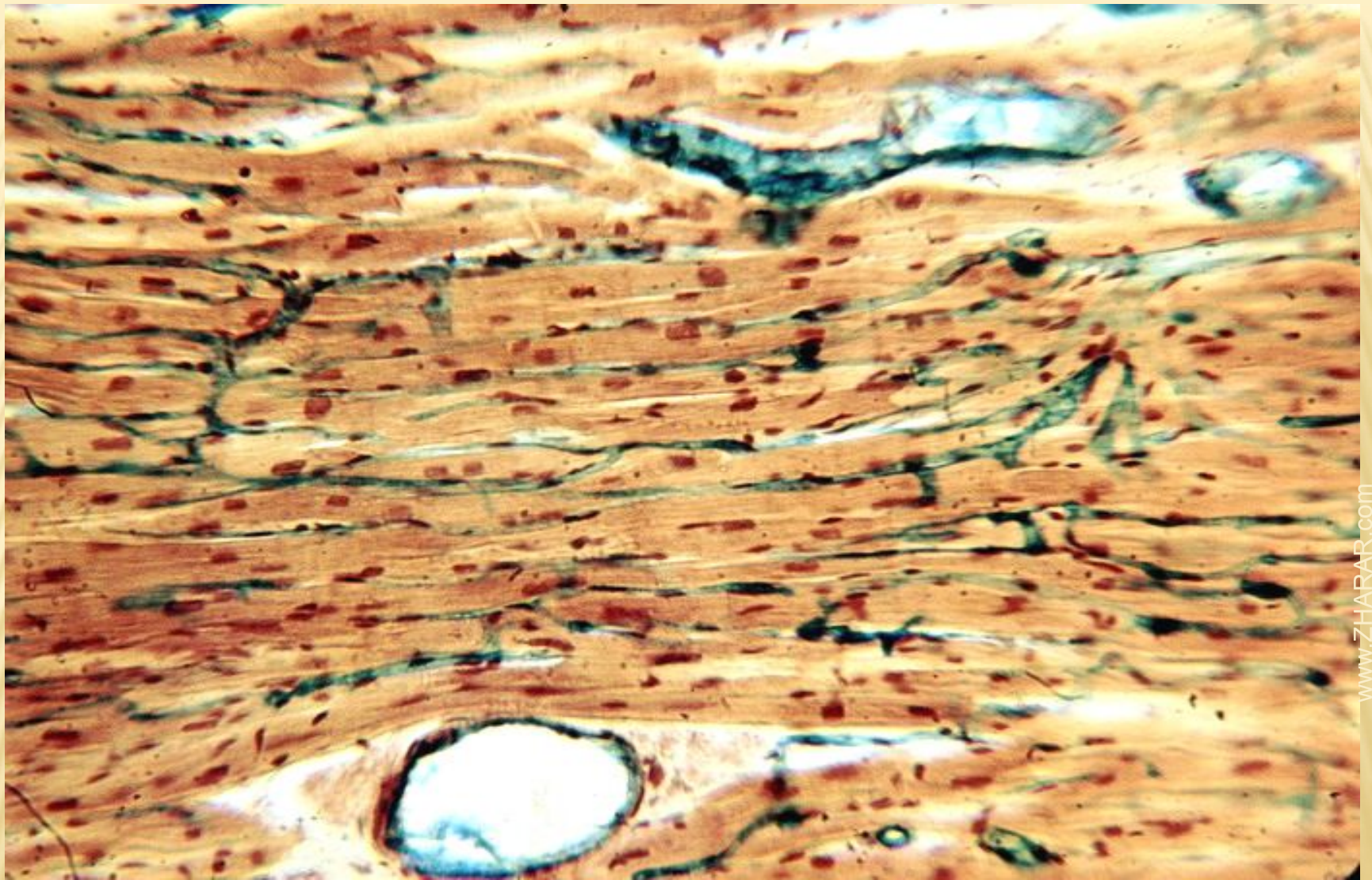

Стромасын аз дамыған БТДТ түзеген. Оның құрамында қан тамырлары орналасады.

КАРДИОМИОЦИТТЕРДІҢ ТҮРЛЕРІ

- ▣ Жиырылғыш (жұмыскер, типтік)
- ▣ Өткізгіш (типтік емес)
- ▣ Секреторлық

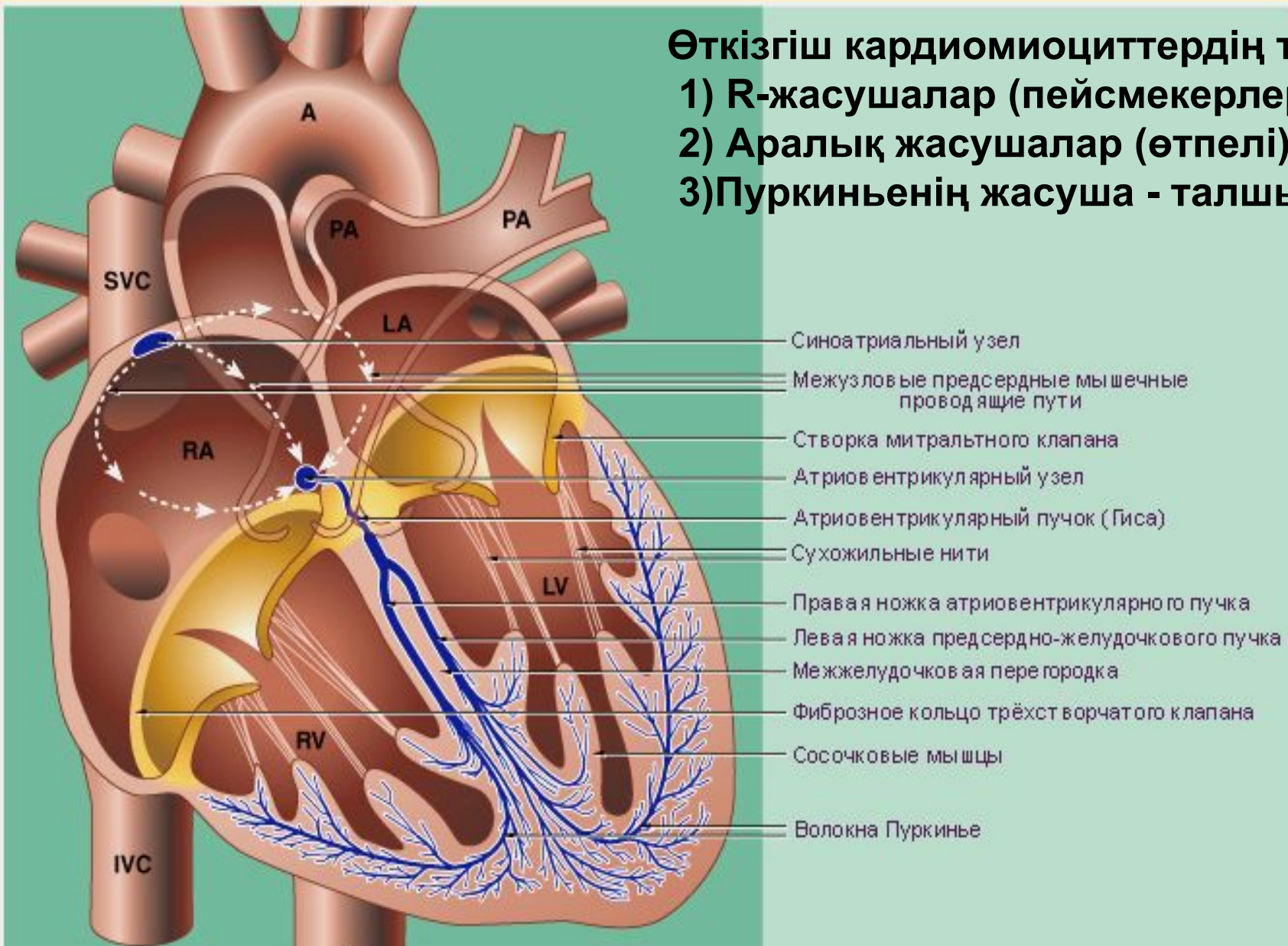

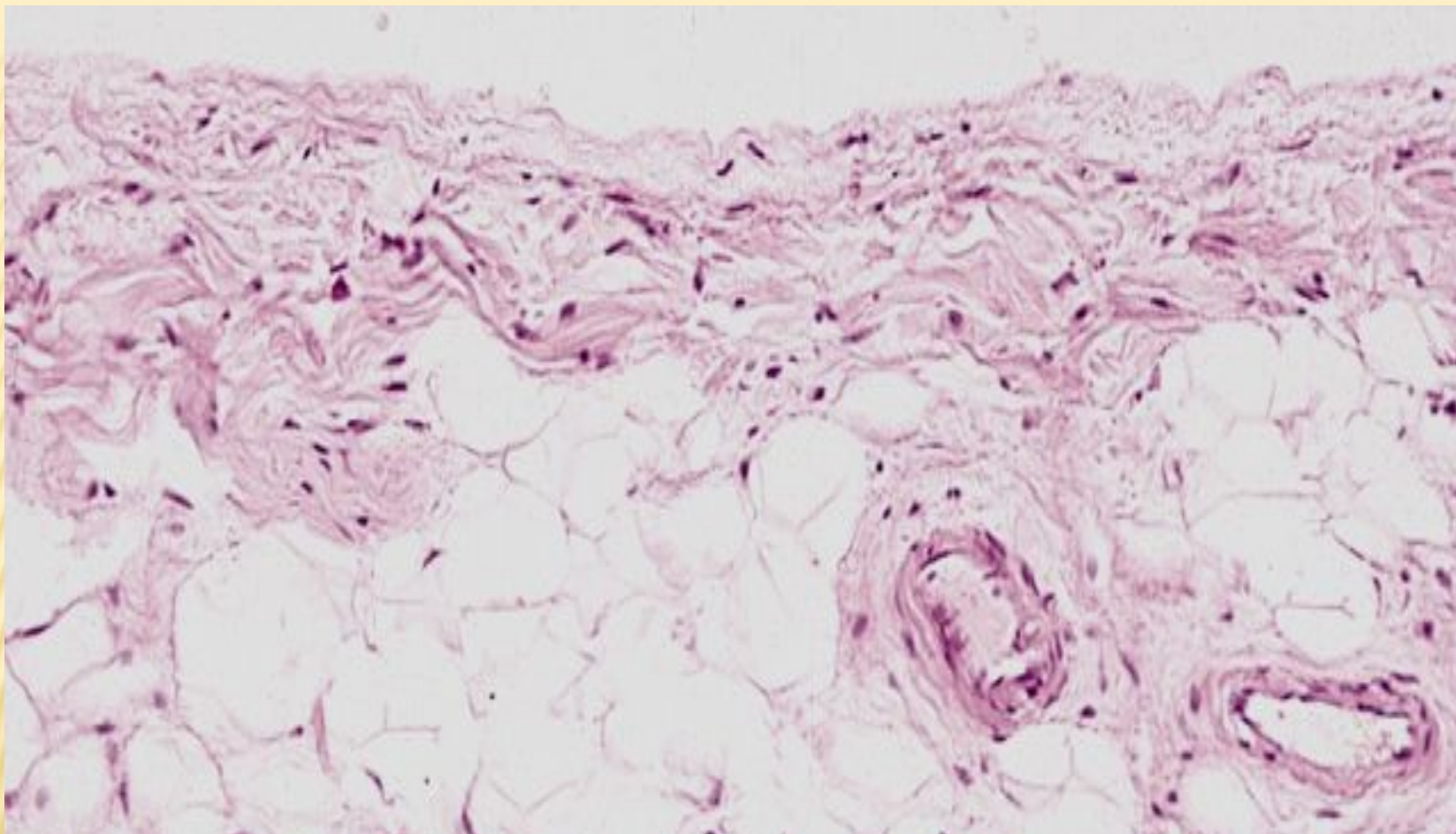
Миокардтың микроайналым арнасы.

Бояуы: гемоксалин, пикрофуксин, париж көгі

Өткізгіш кардиомиоциттердің түрлері:

- 1) R-жасушалар (пейсмеркерлер)
- 2) Аралық жасушалар (өтпелі)
- 3) Пуркиньюның жасуша - талшықтары

Эпикард

Жүректің сыртқы қабықшасы. Перикардтың висцеральды жапырақшасы болып табылады.

ЕТІСТІК-ЗАТТЫҢ ІС-ӘРЕКЕТІН, ҚИМЫЛЫН БІЛДІРЕДІ

• СҰРАҚТАРЫ; НЕ СТЕДІ? НЕ ҚЫЛДЫ? ҚАЙТТИ?

1. ЕТІСТІК ТҰЛҒАСЫНА ҚАРАЙ; НЕГІЗГІ ТҮБІР ЕТІСТІК
ТУЫНДЫ ЕТІСТІК
2. ЕТІСТІК ҚҰРАМЫНА ҚАРАЙ; ДАРА ЕТІСТІК
КҰРДЕЛІ ЕТІСТІК
3. ЕТІСТІК МАҒЫНАСЫНА ҚАРАЙ; САБАҚТЫ ЕТІСТІК
САЛТ ЕТІСТІК
4. ЕТІСТІК ІС-ӘРЕКЕТТІҢ ЖҰЗЕГЕ АСУ-АСПАУЫНА
ҚАРАЙ;
БОЛЫМДЫ ЕТІСТІК
БОЛЫМСЫЗ ЕТІСТІК

1. МЫНА СӨЙЛЕМНЕН ЕТІСТІКТІҢ ШАҚТАРЫН ТАБЫҢЫЗ?

ОЛ ҚАЗІР ОҚУШЫ, БОЛАШАҚТА ҚОРҒАУШЫ БОЛҒЫСЫ КЕЛЕДІ, СЕБЕБІ ОЛ БАЛА КҮНГІ АРМАНЫ.

2. МЫНА БЕРІЛГЕН ТҰРАҚТЫ ТІРКЕСТЕРДІҢ МАҒЫНАСЫН ТҮСІНДІРІҢІЗ?

ЖҮРЕГІНІҢ ТҮГІ БАР, АРҚА СҮЙЕУ, АҒЫНАН ЖАРЫЛАДЫ, АҚ ЖАРҚЫН, ИТ БАЙЛАСА ТҰРМАЙТЫН ЖЕР, ЖІПСІЗ БАЙЛАНУ.

3. МЫНА СӨЙЛЕМНЕН ТЕРМИН СӨЗДІ ТАБЫҢЫЗ?

ЭНДОКАРДТЫҢ ТУЫНДЫЛАРЫ ЖҮРЕК ҚАҚПАҚШАЛАРЫ СЫРТЫНАН ЭНДОТЕЛИЙМЕН ҚАПТАЛҒАН БОРПЫЛДАҚ ТАЛШЫҚТЫ ДӘНЕКЕР ТІННЕН ҚҰРАЛҒАН ТЫҒЫЗ ТАБАҚШАЛАР.

**Мына терминдерді
пайдаланып мәтін құра**

Эндокард

Миокард

Эпикард

ЖҰМБАҚ

1 Отыз екі батыр

Жаулап келе жатыр?

(ТІС)

2 Қатар-қатар тас қойдым

Жирен атты бос қойдым?

(ТІС)

МАҚАЛ-МӘТЕЛДЕР

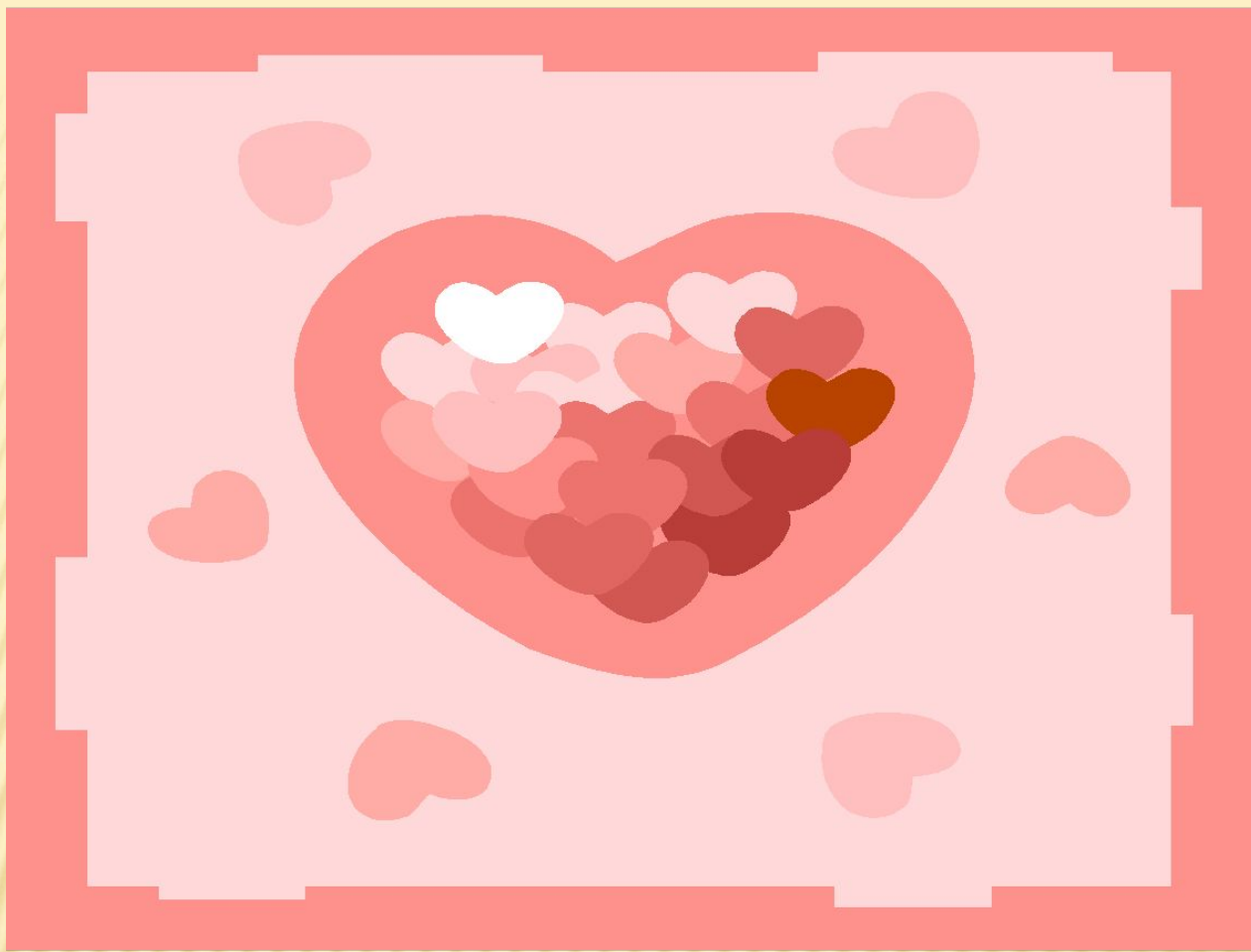
- Атаңа не қылсаң
Алдыңа сол
- Сөзің тәтті болсын
Ашуың
- Өлінің тілін
- Ауру жайын
- Аңның жайын
- Ішің ауырса аузыңды тый
Көзің ауырса

Психологиялық тест: Жүрек түкпіріндегі қорқыныш

Бұл – бес жасар кішкентай қыздың түсі. Кішкентай қыздың шешесі оны жетелеп жүріп келеді. Қыз шешесінің қолын қоя бере салып, жол шетіндегі қызғалдақты аламын деп қолын соза бергенде, шешесі одан ұзап кетеді. Қыз жан дәрменімен шешесінің соңынан жүгіреді. Неліктен екені белгісіз, оның екі аяғы өзіне бағынбайды. Дәл сол сәтті кішкентай қыз: «Шеше!» деп айғай салады. Ендеше, қыздың түсіндегі шешесі қандай әрекет жасауы мүмкін?

- A. Қыздың айғайлаған дауысына назар аудармай, алыстаған күйі кете барады.
- B. Дереу артына бұрылып, қызының қасына жүгіріп келіп, оның басын сипайды.
- C. Жүрісін тоқтатып, қызға қарап қолын бұлғайды. «Балам, тезірек жүр!» деп дауыстайды.

- «А» жауабын таңдаған адамдар: Сыңаржақты және көпшілік ортада үрейленгіштігі басым. Қол үзер, қош айтысып айырылысар сәтте өз-өзінен бұқпантайлап, жасырынғысы келеді. Сәби күніңізде омыраудан ерте шыққан болуыңыз мүмкін. Сондықтан, көңіліңіз қалайтын дүниеден айырылғанда үрей мен қорқыныш жаныңызды билейді екен. Басқа қарапайым адамдармен салыстырғанда, жалғыздықтан қатты қорқасыз, сол себепті, тіршілік етуге мол мүмкіндігі бар, еркін ортаға келгенде көңіліңізді алаң басып, жалғыздықты қатты сезінеді екенсіз. Өзіңізді қорғайтын, сізге тыныштық бағыштайтын адамның табылатынына сеніңіз, осыдан кейін ғана бұл үрейден айығуыңыз мүмкін.
- «В» жауабын таңдаған адамдар: Жалғыз қалғаннан қатты қорқасыз және оны сыңарезулікпен жасырасыз. Бала күніңізде анаңыз сізді қатты аялап өсірген. Ананың шектен аса мейірін төгуі әрине жақсы, бірақ, бұл құбылыс сізді өз субъективтік қасиетіңізден айырып тынған. Сол себепті, сіз іштей анаңыздың (немесе сондай жақын адамдарыңыздың) басқаруына өтіп кетемін бе деп алаңдайсыз. Мұндай жан күйі, сезініс сізді тіптен жалғыздыққа қарай жетелей түседі. Өзіңізді тәуелсіз болуға тәрбиелеңіз. Өзіңізге тән көзқарастар мен танымды қалыптастыруға құлшыныңыз.
- «С» жауабын таңдаған адамдар: Ішкі жан күйі қалыпты адам. Анасымен (немесе сол сияқты жақын адамдарымен) ара қатынасы қалыпты жағдайда. Балалық шағында ана мейірі мен туысқандар арасында аялау мен мәпелеу жүргізілген. Тағы бір сөзбен айтқанда, өз кеңістігіңізде сізде ешқандай ішкі үрей мен қорқыныш жоқ.

Назарларыңызга рахмет